Remissyttrande
Ert dnr KN2026/01451
Vårt dnr 2026_28

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se.

Stockholm, 2026-10-23

Remiss av Naturvårdsverkets skrivelse med förslag på ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige har tagit del av Naturvårdsverkets skrivelse med förslag på ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter och önskar lämna följande synpunkter.

Synpunkter

Årsavgiften är en del av den nedskräpningsavgift som ska betalas av de som producerar vissa, i förordning (2021:1002), utpekade engångsplastprodukter. Denna fasta avgift ska täcka Naturvårdsverkets kostnader för handläggning samt administration och utbetalning av nedskräpningsavgifterna. Den ska även täcka kostnader för nationella skräpmätningar och för att lämna information till konsument om engångsprodukters negativa påverkan på miljön.

Naturvårdsverkets beräkningar visar att den fasta avgiften som producenterna betalar idag är för låg för att täcka de uppkomna kostnaderna. Detta förklaras genom att myndigheten saknade säkra uppgifter att bygga avgifterna på när avgiften för första gången skulle fastställas. Bland annat saknades uppgifter om antal berörda producenter. Och för att säkerställa att producenterna inte behövde betala en för hög avgift sattes avgifterna initialt på en låg nivå.

IKEM har förståelse för att avgifterna behöver höjas för att producenterna ska bära de kostnader som uppstår fullt ut, vilket är fullt rimligt. Dock anser vi att konsekvensutredning inte ger tillräckligt med underlag för att bedöma om höjning är rimlig och proportionerlig i enlighet med att förorenare betalar.

Mot den bakgrunden avstyrker IKEM naturvårdsverkets förslag i dess nuvarande form.

I konsekvensanalysen saknas helt en analys av förpackningsförordningens (PPWR) nya producentbegrepp och hur det

Innovations- och kemiindustrierna i Sverige — Innovation and Chemical Industries in Sweden — Box 55915, SE-102 16 Stockholm, Sweden — +46 (0)10-455 38 50 — info@ikem.se — ikem.se

kommer att påverka antalet omfattade företag. Det är rimligt att anta att ett stort antal nya aktörer kommer att påverkas av den nya definitionen samtidigt som ett antal aktörer kan komma att upphöra omfattas. IKEM anser därför att konsekvensutredning behöver kompletteras med en bedömning av hur det nya producentbegreppet påverkar antalet omfattade företag per produktkategori samt hur dessa påverkas ekonomiskt och administrativt. Först efter att antalet omfattade företag och hur dessa påverkas är känt kan en ny avgift föreslås.

Vidare ser IKEM problem med att avgiften inte är differentierad utifrån antalet produkter som sätts på marknaden. Detta resulterar i att en producent som sätter några tusen produkter på marknaden betalar en lika stor fast avgift som ett företag som sätter många miljoner produkter på marknaden vilket inte är rimligt. Kostnaden måste differentieras så att varje producent betalar för sin del av kostnaden som uppstår i enlighet med principen om att förorenaren betalar. IKEM uppmanar därför till att säkerställa att detta kan göras i kommande översyn av förordningen eller om Naturvårdsverket uppdaterade konsekvensanalys visar på oproportionerliga konsekvens för särskilt små företag hemställa hos regeringen om en bredare översyn av systemets utformning.

Naturvårdsverket framhåller även att man i översynen 2023 konstaterat att antalet producenter som anmält sig var lägre än man initialt antagit. Samtidigt ser man även att ökningen av antalet producenter som man uppskattat för 2024 och 2025 i översynen 2023 inte motsvarade utfallet. Slutsatsen man kan dra av detta är att det idag troligtvis finns en stor andel friåkare som sätter dessa utpekade produkter på marknaden utan att betala nedskräpningsavgift.

Friåkare är ett återkommande problem i Sverige och leder till orättvis konkurrens då företag som gör rätt behöver betala inte bara sina egna kostnader utan även täcka upp för de som smiter undan. Det är uppenbart att den operativa tillsynen behöver stärkas och då inte fokusera på de som redan är anmälda till systemet utan de som står utanför. Naturvårdsverket bör därför redovisa hur många avgiftsskyldiga företag som bedöms finnas utanför systemet och vilka insatser som planeras för att komma till rätta med problemet med dessa friåkare.

IKEM - Innovations- och kemiindustrierna i Sverige

Henrik Oxfall, Ansvarig Plastfrågor